

Gemeente van onze Heer,

in het verhaal van vandaag kijken we over de schouder van Johannes,
de schrijver van dit evangelie.

Hij vertelt een scène uit het optreden van Jezus.

Zijn stijl lijkt in eerste instantie op een 'script' van een toneelstuk,
dat je zo op kunt voeren.

Er wordt in beschreven wie waar staat en wat zegt,
wie opkomt en afgaat.

Maar dat is enkel 'op het eerste gezicht'.

In heel zijn evangelie weeft Johannes wat hij weet over Jezus.

Of liever,

wat hij, Johannes, gelooft door Jezus.

Johannes maakt gebruik van woorden,
die steeds weer terugkomen.

Hij legt het ene verhaal over Jezus uit met een ander verhaal.

En hij heeft de clou meteen al weggegeven,
in het eerste hoofdstuk van zijn evangelie.

Maar die 'clou',

al staat hij er recht voor zn raap,

daar blijft toch een soort sluier omheen hangen.

Eigenlijk zegt Johannes voortdurend:

kijk,

dit is Jezus,

de mens,

de zoon van God,

in wie gods heerlijkheid, waarheid, en grootheid,

de goddelijke liefde geopenbaard is.

En dan:

voor wie het wil zien...!

Voor wie het wil zien...

Daar heeft Johannes me te grazen.

Ik weet niet hoe het u vergaat,

maar ik zit met dat heerlijkheid

en grootheid in mijn maag.

De Jezus die Johannes beschrijft,

werkt op mn zenuwen.

Ik zou die grootheid en heerlijkheid best willen zien,

maar

ik zie zoveel andere dingen.

geploeter en gezweet en gedoe.

'Heerlijkheid' die ons wordt voorgespiegeld

als je het gemaakt hebt,
'overvloed' in de vorm van alles is te koop,
kies wat het beste bij jou past.

Ik denk zomaar dat Johannes dat soort heerlijkheid niet bedoelt.

Maar wat dan wel?
Wat ziet hij aan heerlijkheid,
en wat heeft dat te betekenen voor ons?
Laten we die boerenbruiloft onder de loep nemen.

Het verhaal begint 'op de derde dag'.
Net zoals het volk Israël met Mozes op de derde dag aan de voet van de Sinaï stond,
en God zich daar aan Mozes liet zien.
Beter gezegd: zich openbaarde met macht en majesteit.
Johannes wil maar zeggen: let op,
er komt een goddelijk moment aan.
Rond dat moment spelen een aantal mensen een rol:
de moeder van Jezus,
Jezus zelf,
de leerlingen,
de bedienden,
en de ceremoniemeester.

Wat doen die mensen?
De leerlingen – die zijn vooral toeschouwer.
Ze gaan mee naar de bruiloft,
en achteraf wordt er van ze gezegd,
dat zij in Jezus geloofden.
Ze hebben begrepen wat er is gebeurd,
ze kunnen het zien :)...

De moeder van Jezus,
die bemoeit zich met de gang van zaken.
Ze maakt zichtbaar dat er iets mist:
Wijn.
Een gewoon onderdeel van een beetje bruiloft.
Maar voor Johannes is 'wijn' niet zomaar een alcoholische versnapering.
Wijn komt van druiven die groeien aan wijnstokken,
en Johannes laat Jezus zeggen: ik ben de wáre wijnstok.
Als je daar wijn van drinkt,
drink je van Jezus –
anders gezegd: Jezus geeft zichzelf in wijn (en brood).
Maar – dat komt later.
Eerst horen we Jezus zeggen:

wat heb ik daarmee te maken?
Mijn tijd is nog niet gekomen.

Die tijd komt, gek genoeg, vlak daarna,
als hij de bedienden opdracht geeft om de watervaten te vullen.
Rekent Jezus met een dubbele tijd?

Er worden ons hier twee dingen duidelijk gemaakt over Jezus:
één: hij is in charge, hij bepaalt wanneer hij doet wat hij doet.
twee: die tijd komt op verschillende momenten beslissende momenten in Jezus' leven terug.

Het gaat om 'tijd' waarmee iets aanbreekt,
een nieuwe, andere tijd.

En dan gaat zijn moeder naar de bedienden
en fluistert ze in: doe wat hij jullie zegt.
Ze heeft de rol van ceremoniemeester overgenomen :)
ze maakt kwartier,
ze maakt de bedienden ontvankelijk voor Jezus' woorden,
en bereidt zo het wonder voor.
Het komt dus niet vanzelf.

Vervolgens spreekt Jezus de bedienden aan:
vul die vaten met water!
En zij vulden ze tot de rand.
Daar zullen ze even mee zoet zijn geweest,
want het gaat om zo'n 100 liter per vat.

Maar dan?
Jezus spreekt nog een keer:
schep er wat uit en breng het naar de ceremoniemeester.
Die proeft tot zijn stomme verbazing de allerbeste wijn.
Waar komt die nu ineens vandaan?

Van Jezus.
Van de bedienden, die de vaten vulden.
Van zijn moeder,
die de oren van de bedienden open zette.
Van God,
kun je zeggen:
met in je achterhoofd Johannes' clou:
in Jezus heeft God zich geopenbaard.
In dit verhaal door het teken van water dat wijn werd.
Wijn van het koninkrijk,
avondmaalswijn,
bloed van Christus, voor ons vergoten.

Dit is het eerste wonderteken, zegt Johannes,
zo heeft Jezus zijn grootheid geopenbaard.

Amen?

Ik dacht het niet.

Wat weten we nu we dit weten?

God heeft met overvloed te maken.

Hier, een overvloed van wijn.

Je zou er dronken van worden.

Deze tekst wijst ons op iets

wat in onze traditie een beetje naar de achtergrond is geschoven:

het mateloze,

tomeloze,

remmingsloze

zwellen in iets overweldigends,

je laten gaan in een verrukkelijke zaligheid.

Dat is niet 'platonisch',

met je hoofd te bevatten.

Je voelt er van alles bij,

ook als het gaat om genieten van poëzie.

Je geniet met je zinnen,

met huid en haar.

Je voelt het branden,

tintelen,

tot je jezelf verliest in een ongekende heerlijkheid.

Je gaat op in een vloedgolf, in overvloed.

Herkenbaar?

Bij mij is er op het randje van het ultieme zwellen,

opgaan in,

altijd weer een terugschrikken.

Wat gebeurt er met me,

kan ik dit wel aan,

is dit wel goed?

Op al die vragen heeft deze tekst maar één antwoord:

onze God openbaart zich in een overweldigende overvloed.

Wie even verder kijkt dat haar eigen vragen,

ziet de schepping ook als zo'n wonder van overvloed.

Ik heb me ooit verbaasd over een irritante mug.

Dat beest lééft toch maar mooi,

met zn drie hersencellen en zn zes pootjes.

En als er nu één mug was,

dan was 'ie misschien uniek.

Maar het wonder is dat deze aarde,
is niet zozeer dat iets uniek is,
maar dat er zoveel is.
Dat dit leven zo prop en barstensvol met leven is,
in de mooiste kleuren en de diepste dalen.

U hoort het goed,
lyrisch, dronken, kan ik worden van dit feit.
Het tilt me uit boven het feit van mijn eigen bestaan.
Het is een overvloed waar ik een verbinding mee aan kan gaan,
en dat is precies wat soms zo moeilijk is,
want als je die verbinding aangaat,
raak je ook een beetje los,
de controle kwijt
over wie je bent en wat je doet.

En dan raakt dat weer aan al die momenten dat je de controle kwijt was,
niets te zeggen had,
je mee liet voeren,
meegesleept,
je betast en behandeld werd.
Je kunt overweldigd worden door angst, pijn, ellende en verdriet.

Het vreemde is misschien wel,
dat het voor ons makkelijker is om daarin mee te gaan,
dan om ons te laten gaan in een overvloed van goedheid, genade, liefde.
Er zijn altijd die stemmetjes:
stel dat
overdrijf niet zo
moet dit nu echt zo nodig

Ja.
Jezus moet zo nodig voor 600 liter wijn zorgen
zodat iedereen mateloos kan genieten op dat feest.
Bij God is er geen maat voor goedheid, liefde en genade.
Dat wij die wél hebben,
is best handig,
en behoedt ons ervoor om onszelf te verliezen in heilloze zelfwegcijfering,
of in een verwoestende alcoholverslaving,
om iets te noemen.

Maar wanneer 'weet' je nu dat je je rustig even kunt verliezen?
In dit verhaal zit een tip verstopt :)
Er is dat lange vers, midden in het verhaal,
over dat de ceremoniemeester niet weet waar de wijn vandaan komt,

en de dienaren wel.

Het gaat erom dat je uitvindt waar die overvloed vandaan komt,
wat de bron ervan is:

klinkt er iets van God in door,
van de heiligheid van het leven,
groeit wat klein en kwetsbaar is er door,
of wordt het tere vertrap en omvergewalsd?

Johannes kent het verschil.

Hij laat ons meekijken over zijn schouder.

Ziet u het?

Amen